

Sygn. III C 1030/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Joanna Bitner
Protokolant:	sekretarka Magdalena Sujkowska

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2016 r. w Warszawie na rozprawie sprawy

z powództwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko M. A. (1), B. A., M. A. (2) i D. A. (1) solidarnie

o zapłatę

I. zasądza od M. A. (1), B. A., M. A. (2) i D. A. (2) solidarnie na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę 178.605,04 (sto siedemdziesiąt osiem tysięcy sześćset pięć 04/100) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 20 marca 2015 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od M. A. (1), B. A., M. A. (2) i D. A. (2) solidarnie na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę 5.850 (pięć tysięcy osiemset pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania w sprawie.

Sygn. akt III C 1030/15

UZASADNIENIE

Powodowa spółka - (...) Sp. z o.o. w W. wniosła o zasądzenie od pozwanych M. A. (1), B. A., M. A. (2) i D. A. (2) kwoty 178 605,04 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 20 marca 2015r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów postępowania na swoją rzecz.

Na wartość roszczenia składały się następujące kwoty:

1. 30.489,81 zł tytułem sumy zaległych rat leasingowych za grudzień 2013 r. (pozostawało do zapłaty 14.949,40 zł) i styczeń 2014 r. (pozostawało do zapłaty 15.478,91 zł) oraz opłat dodatkowych w kwocie 123 zł,

2. 164.376,59 zł j tytułem wynagrodzenia leasingowego natychmiast wymagalnego wskutek wypowiedzenia umowy, skalkulowanego zgodnie z pkt 4.9 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu i obejmującego wszystkie płatności pierwotnie przewidziane do zapłaty po 3 lutego 2014 r. Początkowa wartość tego roszczenia wynosiła 239.286,59 zł, lecz została pomniejszona o kwotę 228 910 zł uzyskaną ze sprzedaży poleasingowej ładowarki,

3. 7.097,10 zł tytułem kosztów windykacji poleasingowej ładowarki, należnych od korzystającego na zasadzie pkt. 6.3 OWUL i zgodnie z FV nr 156/2014 r. z 12 lutego 2014 r. na kwotę 7.097,10 zł firmy (...) Sp. z o.o.

4. 76.641,54 zł tytułem odsetek za opóźnienie wg stopy podwójnej ustawowej, wskazanej w pkt 4.6 OWUL, naliczanych od salda zaległych rat, opłat dodatkowych oraz odszkodowania, w tym 2.413,40 zł takich odsetek naliczonych do dnia wypowiedzenia umowy, a to 3 lutego 2014 r.

W uzasadnieniu pozwu oraz w toku procesu powódka wskazała, że domaga się zapłaty w/w kwoty z weksła wystawionego przez pozwanego M. A. (1) i poręczonego przez pozostałych pozwanych – jako zabezpieczenie umowy leasingu. Weksel ten został wypełniony na kwotę wynikającą z rozliczenia tej umowy leasingu. Ponieważ korzystający M. A. (1) nie wywiązał się z obowiązku spłaty rat leasingu, powódka wypowiedziała M. A. (1) umowę leasingu, a na roszczenie pozwu składa się suma niezapłaconych rat wraz z odsetkami i dodatkowymi kosztami naliczonymi na podstawie umowy od korzystającego oraz pozostałych pozwanych jako awalistów.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana - M. A. (1), B. A., M. A. (2), D. A. (1) - wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu na swoją rzecz. W uzasadnieniu strona pozwana wskazała, że przedmiot leasingu został korzystającemu odebrany i sprzedany przez finansującego, w związku z czym wartość przedmiotu leasingu należy uwzględnić przy rozliczeniu umowy leasingu. Ponadto wskazali, że bezpodstawne jest – ich zdaniem – żądanie dotyczące kosztów windykacji przedmiotu leasingu, gdyż przedmiot leasingu został wydany wierzycielowi dobrowolnie, a korzystający był gotów dostarczyć go do siedziby powódki, co pozwoliłoby na uniknięcie kosztów windykacji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 lutego 2013r. strony zawarły umowę leasingu nr (...), przedmiotem której była ładowarka kołowa (...). Integralną częścią umowy były Ogólne Warunki Leasingu (OWUL).

/umowa leasingu, k.89-90, OWUL, k. 92-93/

Ponieważ korzystający zalegał z płatnościami za 2 kolejne raty leasingu, powódka wyznaczyła mu dodatkowy termin na spłatę zadłużenia. W związku z bezskutecznym upływem tego terminu, powódka pismem z dnia 3 lutego 2014r. wypowiedziała korzystającemu umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym i wezwała go do zapłaty zaległych rat wraz z odsetkami umownym do dnia 10 lutego 2014r. oraz odszkodowania naliczonego na podstawie umowy w terminie do dnia 5 marca 2014r.

/bezsporne, wypowiedzenie umowy leasingu, k. 118/

Wobec bezskutecznego upływu terminu powódka wypełniła stanowiący zabezpieczenie wykonania umowy weksel wystawiony przez pozwanego M. A. (1) i poręczony przez pozostałych pozwanych, i przedstawiła go do zapłaty. Suma wekslowa opiewała na kwotę 178 605,04 zł, a dzień wykupu weksła przypadał na 19 marca 2015 r.

/weksel, k.6, przedstawienie weksła do zapłaty, k. 7, rozliczenie wierzytelności, k. 113/

W dniu 11 lutego 2014r., po wcześniejszym umówieniu się z korzystającym powódka za pomocą firmy windykacyjnej przejęła przedmiot leasingu i przetransportowała go z siedziby korzystającego w R. do W.. Koszt przeprowadzenia egzekucji wyniósł 7097,10 zł.

/bezsporne, raport z interwencji, k. 115, oświadczenie M. A. (1), k. 116 FV Vat nr (...), k. 114/

Powódka sprzedała przedmiot leasingu za cenę 228 910 zł netto.

/bezsporne, pismo z dnia 2 marca 2015r., k. 85/

W dniu 14 lutego M. A. (2) podpisał umowę sprzedaży spornej koparki na rzecz (...) sp. z o.o. w G..

/wezwanie do zwrotu pojazdu, k. 117/

Pozwani nie wpłacili dochodzonych pozwem kwot.

/bezsporne, wyciąg z rachunków bankowych, k. 37-84v., 128-194/

Sąd zważył i ustalił, co następuje:

Zasadność żądania pozwu nie budziła wątpliwości Sądu tak co do zasady jak i co do wysokości.

Powódka w niniejszej sprawie dochodziła należności z weksla in blanco, dołączonego do pozwu, wystawionego przez pozwanego M. A. (1) i poręczonego przez pozostałych pozwanych w celu zabezpieczenia roszczenia powódki wynikającego z łączącej strony umowy leasingu, który to weksel został wypełniony przez powódkę zgodnie z porozumieniem wekslowym, wynikającym z treści deklaracji wekslowej dołączonej do akt.

Załączony do akt sprawy weksel spełniał wszystkie warunki z art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo Wekslowe (Dz. U. z dnia 28 kwietnia 1936 roku nr 37, poz. 282), zawierając nazwę weksel w samym tekście dokumentu, przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej, nazwę podmiotu, na którego rzecz zapłata ma być dokonana, oznaczenie miejsca i terminu płatności, oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksla, podpis wystawcy weksla. Weksel będący przedmiotem niniejszego postępowania jest w ocenie Sądu ważny w świetle ww. wymogów formalnych prawa wekslowego.

Odpowiedzialność pozwanych B. A., D. A. (2), M. A. (2) opiera się na regulacji dotyczącej poręczenia wekslowego. Zakres odpowiedzialności awalisty wyznacza art. 32 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe, w myśl którego poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Przy tym zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny, z wyjątkiem wady formalnej. W doktrynie wskazuje się, że poręczenie wekslowe jest przyjęciem odpowiedzialności przez poręczającego wobec każdego posiadacza weksla za zobowiązania wekslowe. Może ono zabezpieczać wykonanie zobowiązania niezależnie od źródła jego powstania. Awal zabezpiecza jednak tylko zobowiązanie wekslowe. Cechuje się ono abstrakcyjnością i bezwarunkowością.

Wobec niewydania w sprawie nakazu zapłaty i niezgłoszenia przez stronę pozwaną zarzutów formalnych, przedmiotem badania Sądu były zarzuty strony pozwanej dotyczące stosunku podstawowego.

Podniesienie przez dłużników wekslowych tych zarzutów przenosi spór z płaszczyzny prawa wekslowego, na którym oparty był pozew wniesiony w postępowaniu nakazowym, na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. Samo podniesienie przez dłużnika wekslowego zarzutów ze stosunku podstawowego nie powoduje utraty przez posiadacza weksla formalnej i materialnej legitymacji wekslowej, wobec czego w dalszym ciągu to na dłużniku wekslowym spoczywał ciężar udowodnienia, że weksel wypełniony został na kwotę niewynikającą ze stosunku podstawowego (art. 6 k.c.). Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z dnia 24 października 2000 r., V CKN 136/00, nie ma podstaw, aby ciężar dowodzenia okoliczności ze stosunku podstawowego, uzasadniających uzupełnienie weksla, przerzucić na wierzyciela wekslowego. Dochodzenie przez powoda praw z weksla wystawionego przez dłużnika osobistego stwarza domniemanie istnienia wierzytelności wekslowej w wysokości sumy wekslowej i przerzuca ciężar dowodu przeciwnego na dłużnika.

Przenosząc spór na płaszczyznę prawa cywilnego, stosownie do zarzutów poniesionych przez pozwanych, konieczne było zbadanie, czy powódka w sposób odpowiedni wyliczyła należną sobie zapłatę oraz wysokość odsetek, a także należało dokonać analizy wpływu podejmowanych przez pozwanych działań na obowiązek zapłaty dochodzonych roszczeń. Jednocześnie wskazać należy, iż to pozwani, jako dłużnicy wekslowi mieli obowiązek udowodnienia, iż dochodzone roszczenie jest niezasadne. W ocenie Sądu do takiego wykazania nie doszło. Nie udowodnili oni bowiem, aby wysokość wskazanej przez stronę powodową sumy wekslowej była nadmierna, podczas gdy z pism powódki oraz przedłożonego rozliczenia wierzytelności jednoznacznie wynika, że należność wekslowa odpowiada długom pozwanych. Suma ta jest adekwatna do zakresu roszczeń dochodzonych przez powódkę wobec nieprzedstawienia przez pozwanych dowodów przeciwnych. Sąd nie znalazł również podstaw do zakwestionowania wyliczeń powódki.

To obowiązkiem strony pozwanej, jako zainteresowanej w oddaleniu powództwa, było wykazanie, że z uwagi na niezgodność wypełnienia weksla in blanco z porozumieniem wekslowym, dochodzona wierzytelność powodowi nie przysługuje lub przysługuje w wysokości niższej niż suma wekslowa (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2006 r., IV CSK 15/05, Glosa 2006 nr 4, s. 24; z dnia 26 stycznia 2001 r., II CKN 25/00, OSNC 2001 nr 7-8, poz. 117).

Pamiętać przy tym trzeba, że strona pozwana kwestionowała roszczenia co do zasady i zasadności wypowiedzenia umowy. Niesporna była również wysokość żądania pozwu - z wyjątkiem obciążenia pozwanych kosztami windykacji przedmiotowej koparki.

Odnosząc się do tego zarzutu strony pozwanej, Sąd dokonał analizy sposobu wyliczeń dokonanych przez powódkę na podstawie przedłożonych w sprawie dokumentów.

Stosownie do treści art. 709¹⁵ k.c. powódka wypowiedziała korzystającemu umowę leasingu w związku z nieterminowym spłacaniem rat leasingowych. Okoliczność ta nie była negowana przez pozwanych. W związku z wypowiedzeniem umowy leasingu wskutek okoliczności, za które pozwana ponosi odpowiedzialność, powódka mogła i zażądała od niej natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie, a niezapłaconych rat. W związku z uzyskaniem przez powódkę korzyści finansowych związanych z zagospodarowaniem przedmiotu leasingu, kwota zadłużenia pozwanych pomniejszona została o 228 910 zł, bowiem za taką kwotę powódka zbyła przedmiot leasingu. Powódka uwzględniła w wyliczeniu koszty egzekucji i transportu koparki z R. do W..

Koszty windykacji przedmiotu obciążają korzystającego na zasadzie pkt 6.3 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu. Na podstawie tego zapisu powódka mogła odebrać przedmiot leasingu na koszt korzystającego w razie wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym – a korzystający zobowiązany był, na wezwania leasingodawcy, zwrócić przedmiot leasingu. Ów obowiązek należy rozumieć, zgodnie ze zwykłym i oczywistym rozumieniem zapisów OWU, jako obowiązek dostarczenia przedmiotu leasingu leasingodawcy – i nie czyni temu obowiązkowi zadość samo zadeklarowanie gotowości do jego dostarczenia. Tak więc należało uznać, że korzystający, choć zapewniał o takiej gotowości – nie dostarczył przedmiotu leasingu leasingodawcy; leasingodawca miał zatem podstawy, aby podjąć działania zmierzające do odzyskania tego przedmiotu. Nie bez znaczenia jest także i to, że powódka podjęła się windykacji w celu sprzedaży przedmiotu leasingu i zaspokojenia wierzytelności, choćby w części – szybkość działań była zaś determinowana tym, że osoba trzecia (inny przedsiębiorca) rościła sobie prawa do przedmiotu leasingu i istniało ryzyko, że powódka w ogóle nie będzie w stanie uzyskać zaspokojenia z tego przedmiotu. Z tych wszystkich względów Sąd uznał, że powódka zasadnie uwzględniła kwotę 7.097,10 zł kosztów windykacji (w tym transportu koparki z R., gdzie stała na placu korzystającego, do swojej siedziby w W.), gdyż zrealizowała w ten sposób swoje uprawnienie, zgodnie z treścią umowy.

Mając na uwadze powyższe rozważania dotyczące wysokości wierzytelności przysługującej powodce oraz wobec nieprzedstawienia przez pozwanych dowodów przeciwnych w sytuacji, gdy to nich ciążył obowiązek udowodnienia swoich twierdzeń, Sąd uznał zarzuty pozwanych za niezasadne i zasądził na rzecz powódki żadaną kwotę. O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu na podstawie art. 481 k.p.c. Termin wykupu weksla mijał 19 marca 2015r., zasadne zatem było żądanie naliczania odsetek od dnia następnego. Żądanie odsetkowe nie było też kwestionowane przez drugą stronę.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności finansowej strony za wynik sporu. Pozwani przegrali sprawę w całości, co powoduje zasadność obciążenia ich kosztami procesu w całości, o czym Sąd orzekł w punkcie II sentencji wyroku. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika (3600 zł), podatek od pełnomocnictwa (17 zł) oraz opłata od pozwu (2 233 zł).